

INFOFICHE AUTISME

→ Sociale communicatie en interactie

Kinderen met autisme hebben het vaak moeilijk met het leggen of onderhouden van contacten. Ze kunnen zich moeilijk inleven in de gedachten, gevoelswereld en bedoelingen of verwachtingen van anderen. Daardoor kunnen relaties moeilijk verlopen.

→ Beeldspraak en taal

Kinderen met autisme ondervinden moeilijkheden met het interpreteren van beeldspraak en taal. Vaak nemen ze dingen erg letterlijk. Daardoor ontstaan snel misverstanden wat opnieuw de communicatie en interactie bemoeilijkt. Bovendien kunnen ze niet goed om met non-verbale communicatie en gezichtsexpressie. Verwarring en miscommunicatie zijn veel voorkomende uitdagingen bij kinderen met autisme.

→ Routines

Kinderen met autisme hebben moeite met plannen en organiseren. Dat komt doordat ze moeilijk een voorstelling kunnen maken van het hier en nu. Ze kunnen zich niet goed inbeelden wat zal komen, waardoor ze erg sterk vasthouden aan bepaalde regels of rituelen. Structuur is voor hen erg belangrijk. Zo hebben ze een houvast in de onbekende, chaotische en bedreigende wereld. Als er een bepaalde routine wijzigt of als er vooropgestelde regels niet gevolgd worden kunnen kinderen met autisme in paniek raken. Het is belangrijk om te weten dat ze rust vinden in voorspelbaarheid in hun leven.

→ Specifieke interesses

Dat komt tot uiting in sterke en bijzondere fascinaties die voor buitenstaanders vaak als abnormaal worden ervaren. Ze kunnen erg begaafd zijn in een bepaald thema of ergens heel erg in uitblinken. Ze putten rust uit het uren bezig zijn met specifieke zaken en genieten van herhaling.

BRONNEN EN NUTTIGE INFO

De Vlaamse Vereniging Autisme wil kinderen met autisme, hun ouders en hun sociaal netwerk samenbrengen. Op hun site bieden ze informatie, onderzoeken, lezingen aan over autisme.

www.autismevlaanderen.be

Op geestelijk gezond Vlaanderen kan je meer tips vinden over hoe je kan omgaan met mensen met autisme.

www.geestelijkgezondvlaanderen.be

Een site waar ook veel informatie teruggevonden kan worden en die handig is voor ouders en voor betrokkenen om naar te verwijzen:

<https://www.participate-autisme.be>

Voor jongvolwassenen vanaf 18 jaar zijn er ondertussen ook al veel passgroepen actief:

<https://passgroepen.be>

Daarnaast vind je meer informatie specifiek rond autisme in jeugdbewegingen in deze brochure:

https://www.hetraster.be/attachments/article/112/Autisme_in_de_jeugdbeweging.pdf

<https://www.vrijetijd-ass.com/>

WHAT'S IN A NAME?

Net zoals tussen jij en ik zijn er tussen kinderen met autisme erg veel verschillen. Er bestaan verschillende vormen en gradaties waardoor autisme in zijn geheel moeilijk te beschrijven is. Daarom spreken we over een hele waaier aan stoornissen die de term autisme krijgen. Autisme is een ontwikkelingsstoornis met een neurologische oorzaak. Dat betekent dat hun hersenen op een andere manier werk-

en dan verwacht wordt door de omgeving. Ze begrijpen de wereld op een andere manier dan anderen. Dat komt omdat ze problemen hebben met het waarnemen, herkennen en verwerken van hun omgeving. De wereld komt voor hen onbekend, chaotisch en bedreigend over. Daardoor kan het zijn dat ze zich terugtrekken, vreemd kunnen overkomen en moeilijk kunnen communiceren.

TIPS & TRICKS

→ Wees concreet met taalgebruik

Benoem alles zo concreet mogelijk als je tegen hen praat of iets uitlegt. Vermijd bij voorkeur figuurlijke taal of beeldspraak. Ga er niet van uit dat kinderen met autisme vlot non-verbale communicatie kunnen aflezen. Alles wat je hen wil duidelijk maken doe je dus met concrete woorden en een duidelijke uitleg. Een boze blik zal bij hen niet werken. Wees verder ook beknopt en geef hun tijd om de informatie die ze krijgen te verwerken. Ook het denken in abstracte begrippen is voor hen moeilijk. To the point communicatie werkt voor hen het beste!

→ Ondersteun met visueel materiaal

Ondersteun zoveel mogelijk zaken met visueel materiaal. Als je een takenschema maakt voor op kamp kan je daar bijvoorbeeld pictogrammen bijzetten in plaats van enkel tekst.

→ Zorg voor een vertrouwenspersoon

Die persoon is iemand waar het kind op terug kan vallen als het zich bedreigd of onveilig voelt. Dat is best iemand die goed overweg met het kind kan en misschien al een band met het kind heeft opgebouwd. In het begin is die persoon steeds dezelfde maar naarmate het kind de organisatie langer kent kan die persoon soms wisselen.

→ Structuur bieden

Eén van de belangrijkste dingen is het bieden van structuur. Structureer je planning, dag, activiteit. Het kind zal zich veiliger voelen omdat het een houvast heeft en weet wat er verwacht wordt. Als je een activiteit consequent vormgeeft en steeds dezelfde regels toepast, zal dat ook rust bieden aan het kind. Je kan dat doen aan de hand van schema's of beloningssystemen.

→ Voorspelbaar maken

Eén van de belangrijkste dingen is het bieden van structuur. Structureer je planning, dag, activiteit. Het kind zal zich veiliger voelen omdat het een houvast heeft en weet wat er verwacht wordt. Als je een activiteit consequent vormgeeft en steeds dezelfde regels toepast, zal dat ook rust bieden aan het kind. Je kan dat doen aan de hand van schema's of beloningssystemen.

→ Leer je lid kennen

Bij kinderen met autisme is het erg belangrijk om te weten dat elk kind andere routines en gewoontes heeft. Ouders zullen je daar met plezier van op de hoogte stellen. Zoek ook samen met het kind wat zijn angsten zijn, waar die nood aan heeft en wat kan geruststellen. Die informatie is erg nuttig omdat je kan inspelen op de individuele behoeftes van het kind.

→ Ondersteun met plannen en organiseren

Het kind kan dan wel thuis zelfredzaam zijn, op kamp zal het kind bepaalde dingen niet weten. Bijvoorbeeld weten wat er allemaal in een zwemzak moet voor een dagtocht. Maak desnoods schema's op die de volgorde aantonen; wederom visualiseren en structuur bieden!

→ Erken hun interesses maar blok tijdig af

Kinderen en jongeren met autisme leven in hun eigen wereld en praten vaak over hetzelfde (bijvoorbeeld over tractors) omdat ze daar alles van kennen tot in de details. Erken hen in hun kennis, maar blok hun tijdig af. Andere kinderen en jongeren zijn nu eenmaal niet zo geïnteresseerd in tractors. Bovendien moeten kinderen met autisme ook leren dat ze niet voortdurend over hetzelfde onderwerp kunnen praten.